

УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКА ФУНДАЦІЯ

UKRAINIAN AMERICAN
FOUNDATION
128 E. Maple St., Ontario, Calif.

*Нарід, який ставить інтерес нації
вище всього, ніколи не загине.*

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ФУНДАЦІЯ

БЮЛЕТЕНЬ Ч. 1

1959

Printed in Canada

Printed by the New Pathway Publishers Ltd.,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Canada

ПЕРЕДМОВА

В розбудові будь-якої громадської установи треба людей із творчою ініціативою, людей, що з посвятою беруться переводити в життя завдання, окреслені в статуті чи в правилнику.

Однак самі люди, при найкращій волі, не зможуть розгорнути своєї діяльності, коли бракує фондів.

Така установа, при найкращому складі, з прегарними плямами — стане на роздоріжжі. Роздобути потрібні фонди не так легко. На це треба спеціального хисту, треба людей, що вміють знайти потрібні гроші там, де здавалося б ніякої надії немає.

До таких людей із ініціативою, що вміють знаходити фонди, належить і автор цієї книжки дир. Каленик Лисюк.

Не так давно він, не маючи передтим належної практики в музейництві, просто стихійно створив Український Національний Музей в Онтаріо-Каліфорнія. Купив дім для музею, влаштував його і в короткому часі Український Національний Музей став відомий усюди, де лише є скупчення української громади.

Дир. К. Лисюк доказав свою любов до української народної справи не лише словами, а й своєю кишенею.

Тисячі доларів вложив власних грошей у розбудову музею, видавав журнал, купував рідкісні книжки, стягав із цілого світу пам'ятки з нашої визвольної боротьби й в короткому часі досягнув великих успіхів. Це мусить признати кожний із нас зигливий чи неприхильний до метод праці дир. К. Лисюка.

Український Національний Музей постав у невеликому місті Онтаріо, де українська громада невелика. На бажання більшості зленів, Український Національний Музей, без будь-яких вагань, перенесений до Пікага.

Безперечно це є доказ карности дир. К. Лисюка, що збудовану ним установу, його дитину — передав там, де Український Національний Музей може й повинен краще розвиватися.

Журба за долю українських установ, а зокрема музеїв, не перервалася з ліквідацією Українського Національного Музею в Онтаріо.

З великого свого досвіду на господарській ділянці, автор цієї книжки знає, що кожний недержавний музей не зможе належно розвиватися, без власних фондів.

Ця журба дир. К. Лисюка вилилася в його нову ініціативу, а саме створення спеціальної фундації, яка б із своїх фондів могла б приходити з матеріальною поміггю музеям, що розбудовуються та проявляють активність у своїй роботі.

Ціль і завдання цієї фундації яскраво й переконуючо подана до відома українській громаді, де б вона не була скупчена.

Великій і гарній ідеї бажаємо найкращого розвитку.

Леонід Багинський
керівник музею в Клівленді

КАЛЕНИК ЛИСЮК

**Основник і голова Українсько - Американської Фундації
в Америці**

Народився 18-го серпня 1887 року в селі Велика Бубнів-ка, на Поділлі, в родині бідного селянина-рибака, Вахтама Андрівича Лепікаша, який мав 3 морги поля і 10 душ родини. Маючи 14 літ від роду, втік із дому в світ за очі. В 1904 році стає членом Партії Соціал-Революціонерів. Був кілька разів

заарештований і засланий у Сибір на каторгу. Втік із каторги і перемінив прізвище на Каленика Лисюка і працював в підпіллі.

На приказ Центрального Комітету Партії С.-Р. вступати в армію для творення яческ і підготовки для будучого зриву, вступає в російську армію і в 1916 році кінчає школу прапорщиків. Революція застає його в Першій Броневій Дивізії на галицькому фронті. Українізував Броневий Дивізіон, що його перенесено до Проскурова. Організував Українське Вільне Козацтво. Приймав участь у військових з'їздах. Як старшина Армії УНР брав участь до листопада 1920 р. у визвольних змаганнях. До 1922 року був дипломатичним кур'єром при владі УНР на іміграції.

В Америку приїхав у 1923 році і займався бізнесом. Побудував українську Оселю в Нью Маркет, Нью Джерзі, "НОВА УКРАЇНА". Провів газ і воду, побудував фабрику, дома. Оселя має вулиці з українськими назвами як то: "Шевченко авеню, Дніпер, Галич, Київ, Ольга, Карпатія, Євген (Коновалець), Симон (Петлюра), Рогатин. Оселя зареєстрована в Стейті Нью Джерзі і зазначена на мапах.

Меценат різних культурних і наукових установ як то: Український Національний Музей і Дім Інвалідів у Львові, фундатор Музею Визвольної боротьби в Празі, Подєбрадська Академія і дитячий притулок у Подєбрадах, бібліотека імені С. Петлюри, Інваліди. Поміч втікачам Д. П. в 1945 до 1948 року, комітет ЗУДАК у Філадельфії. Основник і фундатор Українського Національного Музею в Онтаріо. Редактор і видавець журналів "На слідах" і "Музейні Вісті". Автор "For land and Freedom". Редактор фільмового журналу "Our Review".

КАТЕРИНА ЛИСЮК

Основник і член Ради Українсько - Американської Фундації

Народилась 16 січня 1903 року в селр Коропуж, повіт Рудки в Галичині. В Америці з 1921 року. Основник і фундатор Українського Національного Музею в Онтаріо, основник і фундатор Українсько - Американської Фундації. Спільно з чоловіком Калеником Лисюком вела акцію допомоги ДП у 1945—1948 роках та все приймає участь своїми датками на різні національні справи. Зіставила завіщання в користь Українсько - Американської Фундації.

СТЕПАН КРУТИЙ

Фундатор і скарбник Українсько - Американської Фундації

Народився в жовтні, 1889 року в Галичині. Приїхав до Америки в 1910 році. Працював на фабриках, опісля мав свої бізнесові підприємства. Приймав участь в організованні фінансової корпорації в Філадельфії. Був більшим жертводавцем, починаючи з 1914 року в Українськмоу Союзі Визволення України. Стає шероцем в Земельному Гіпотечному Банку в Львові. Допомогає ДП та ЗУДАК, УКК та багато інших датків на різні національні цілі.

В 1955 році дає 500 дол. і стає фундатором Українського Національного Музею в Онтаріо. В 1959 році вніс більш, ніж 3,000 дол. в фундацію, стає досмертним членом фундації і завіщує все своє майно для Українсько-Американської Фундації.

КОНСТАНТИН і СТЕФАНІЯ ПАКУЛЕЦЬ

**Досмертні члени Ради Українсько - Американської Фундації
і уповноважені на Міямі**

К. Пакулець родом із Ярославського повіту, Галичина. Приїхав до Америки в 1914 році. Степанія Пакулець з роду Процаків приїхала до Америки в 1912 році. Не маючи ні цента в кишені, вони працювали по фабриках аж поки не зібрали трохи гроша і почали бізнес.

Час йшов, заробляли не зле. Недивлячись на тяжке життя, вони все пам'ятали про Україну і своєю працею в організаціях і грошовими датками піддержували національну справу. Прийшла старість. Зліквідували все, що мали, і переїхали до Каліфорнії. Тут знову прийняли участь у праці для Українського Національного Музею в Онтаріо. Своєю працею й грошовими датками багато помогли розбудові музею. Обом є членами музею й фундаторами. Тепер стали досмертними членами Українсько - Американської Фундації. На пораду лікаря, перебралися до Міямі, де осіли на пост'їне. К. Пакулець є уповноважаним Українсько - Американської Фундації на Міямі, Флорида.

Генерал КОСТЬ СМОВСЬКИЙ

Заступник голови Українсько - Американської Фундації

Народився 21-го травня 1894 року в станиці Полтавській на Кубані в козацькій українській родині.

Скінчивши середню освіту в Прилуках, в 1912 році поступив в Михайлівську Старшинську гарматню школу в Петербургу, яку скінчив в 1914 р.

До травня 1917 року служив у російській армії в Лейб-Гвардії Кінній Артилерії, і в 2-ій батерії 34 арт. бригади VII корпусу на фронті в Галичині і Румунії.

З травня 1917 року до 1923 року в українській армії. 1. В 7-му українському важкому гарматньому дивізіоні. 2. Від жовтня 1917 до січня 1918 р. провадив гарматній вишкіл у 2-ій Укр. Юнацькій школі у Києві на Подолі.

3. Юнацька школа була приділена до Гайдамацького Коша Слобідської України (як Чорні Гайдамаки). В Коші зорганізував гавбичну батерію Гайдамацького Коша, з якою здобував Арсенал. Після Арсеналу був призначений командиром гарматнього дивізіону Гайдамацького Коша. 4. В 1918 році військовий комендант Острівського повіту до 1-го жовтня. 5. В 1918/19 р. командир Чорноморського Гарматнього Полку. 6. Від лютого до жовтня 1919 р. командир 5-го кінного Кімбурського полку, а по переформуванні командир кінного ім. Максима Залізняка Полку. Від жовтня 1919 р. до 10-го травня 1920 р. командир 10-го Гарматнього Сірожупанників Полку, з яким відбув Зимовий Похід. 7. Від травня 1920 р. командир 1-го Кінного ім. Залізняка полку (полк обняв другий раз). 8. Від серпня 1920 р. до 1923 року командир 1-ої Кінної Бригади окремої кінної дивізії.

З 1940 до 1942 р. основоположник і голова Союзу Українських Ветеранів на Катовицьку округу. З 1945 до 1950 р. Основоположник і Голова Союзу Укр. Ветеранів в Німеччині.

Прибув до Америки в 1950 р., де зорганізував станицю Українських Ветеранів у Міннеаполісі і від того часу є головою Станиці. Голова Громадського Комітету Позички Визволення України на С-т Пол і Міннеаполіс.

Член і Голова Контрольної Комісії Т-ва Прихильників УНР в Міннеаполісі. Трост Парафії Св. Юрія Переможця в Міннеаполісі. Член Українського Національного Музею.

ІНЖ. ВОЛОДИМИР МАРТИНЕЦЬ

Член Ради Українсько - Американської Фундації
і уповноважений на Вінніпег, Канада

Народився 15. VII. 1899 у Львові. Доброволець “Українських Січових Стрільців” (1916-18), київських “Січових Стрільців” (1918), півсотенний у штабі “Холмсько - Городенського Коша ім. Петлюри” (1918-19).

Образовання: *Львів* — Український Університет (право) 1921-23); *Прага*, чеська “Висока Торговельна Школа” (1923-26); *Берлін* — “Висока Школа Політики” (1927 - 29); *Париж* — філ. фак. Сорбони (1934—1936).

Суспільна і політична діяльність: секретар “Академічної Громади” у Львові (1920); економічний референт “Української Крайової Студентської Ради” (УКСР) і член Кураторії Українських Високих Шкіл у Львові

(1923-24); член “Групи Української Національної Молоді” в Празі (1925-28); референт пропаганди Начальної Команди “Української Військової Організації” (1927-1933); секретар і референт преси й пропаганди I-го “Проводу Українських Націоналістів” (1928); секретар “Конгресу Українських Націоналістів” (1929); член ПУН (1929—1954); генеральний прокурор ОУН (1929—1941); крайовий провідник ОУН на ЗУЗ (1941-42); голова “Спілки Українських Журналістів” у Львові (1941-44); директор “Літературно - Мистецького Клубу” Львів (1942-44); провідник табору ДП в Карльсфельді (1945); член Президіяльної Ради КУК (1955-56), член Президії КУК (1957—1959) і Координатор Президії Комітету Українців Канади (1959), голова Мистецької Комісії КУК (1955-56) і голова Пресової Комісії КУК (1959).

В'язень київської Лук'янівки (1918), польських тюрем у Бересті, Варшаві, Лодзі (1919), табору в Шиппюрні-Слушце і Ланцуті (1919), львівського Баторого (1927-28), празького Панкрацу (1933), львівського ґештапа при Лонцкого і конц. табору у Бретц (1944).

Журналістична діяльність: нач. редактор “Нашого Шляху” (Львів, 1922-23), “Національної Думки” (Прага, 1926-27), “Розбудови Нації” (Прага, 1928-34), “Сурми” (Кавнас, 1927-33), “Українського Слова” (Париж, 1934—1940). Від 1949 р. в Канаді співредактор “Нового Шляху”. Автор понад 4,000 статей. Публіцистична діяльність: автор 18 книжок.

ІВАН КОСЕЦЬ

**Досмертний член Українсько - Американської Фундації
і уповноважений на Бельгію**

Народився в м. Києві 24 червня, 1892 року в свідомій українській родині. По скінченні школи служив старшиною в інтендантурі російської армії. По вибуху революції в 1917 році повертається в Україну і приймає діяльну участь в українських частинах по своєму фаху. Приймає участь у визвольних змаганнях України до кінця 1920 року.

В 1923 році одружився з баронесою фон Нювман, яку зукраїнізував та разом працювали в організаціях. Приймають участь у допомогі голодуючим в Україні.

Працювали в багатьох організаціях — давали свою працю й гроші на допомогу. Збирали різні музейні речі, які передали до Українського Національного Музею в Онтаріо та дали княжий дар на У. Н. Музей 1,000 дол. Це перший такий жертводавець в Європі серед нашої іміграції та ще й треба взяти на увагу, що тоді п. Косець сам тяжко працював фізично, щоб зібрати ці гроші.

Є членом Фундатором Українського Національного Музею в Шікагу. Досмертний член Українсько - Американської Фундації та уповноважений від У. А. Фундації на Бельгію.

Инж. А. МАСЛОВСЬКИЙ

Досмертний член Українсько - Американської Фундації

Инж. Масловський народився в Україні, Поділля, в місті Барки, 2 лютого 1898 року. Вища освіта, інженер орт. Зем. Території, диплом одержав в Одесі. До 1944 року працював як керівник інженерних груп, та 3 роки як начальник наук. експедиції комплексних загонів по переведенні інвентаризації с.-г. території. Прибув до Америки в 1951 році і працював як кресляр.

Член У. Н. С., член УРС, член Т-ва "Самопоміч", та член і директор Федеральної кредитової кооп. "Самопоміч", член ДОБРУС, член Українського Національного Музею в Шікагу та досмертний член Українсько - Американської Фундації.

МАРКІЯН СЕМЕНОВИЧ ЧОРНОКОСИНСЬКИЙ

**Член Ради Українсько - Американської Фундації
і уповноважений на Бафало**

Народився 25 жовтня 1894 року, в селі Оляниця, Тайсинського повіту, на Поділлі. Приймав участь у першій світовій війні в російській армії на Кавказькому фронті. З 1918 року в українській армії УНР приймав участь у багатьох боях аж до 1920 року. Перебував ці два роки у різних частинах армії УНР під командуванням от. С. Петлюри.

На іміграції приймав участь у різних культурних організаціях, а також своїми щедрими датками піддержував УКК та ЗУДАК, УНРаду, Технічний Інститут в Нью Йорку та все бачимо його датки там де вимагала національна справа. Є досмертним членом Українсько - Американської Фундації і уповноваженим Фундації на місто Бафало, Нью Йорк, стейт.

Інж. ОСТАП ШЕНКІРИК

Секретар Українсько - Американської Фундації

Інж. О. Шенкірик народився 26 січня в 1933 році , Рогатин, Галичина. Син магістра Романа та Ірени Шенкірик, кол. адвоката в Рогатині і учасника визвольних змагань в УСС.

Середню освіту почав в краю, продовжуючи в Німеччині та в Америці (Шікаго Ілл). Студії цивільної інженерії закінчив в Іллінойськiм університеті в 1958 році. З того часу працює шляхобудівельним інженером при Каліфорнійськiм стейтовім уряді в Сан Бернардіно, Кал.

Член "Провидіння", кол. член Пласту та студентського і спортивного клубів у Шікагу. Є досмертним членом Українсько - Американської Фундації.

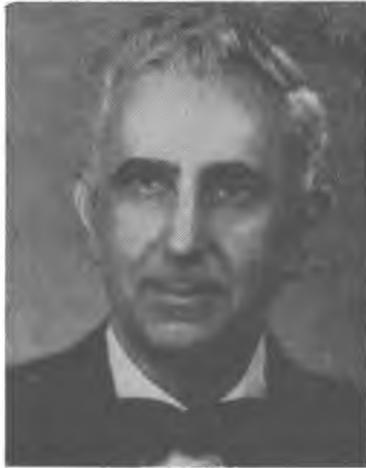
ЮРИЙ ТАМАРСЬКИЙ

Досмертний член Українсько - Американської Фундації

Народився на землях центральної України. Приймав участь у творенні Українського Вільного Козацтва в 1917 році, брав участь у боях і приймав участь в армії УНР до кінця 1920 року. Працював у фільмовій індустрії. Перебував у німецьких таборах і виїхав з родиною до Бразилії, де продовжував далі працю в фільмовій індустрії, та працював в різних організаціях, яким щиро помагав грошово. Є членом Українського Національного Музею в Америці, та генеральним писарем у складі Українського Вільного Козацтва.

В 1958 році в 400-літню річницю засновання міста Сан Павло в Бразилії в Авдиторії Музею Мистецтва голова міста в присутності сотень визначних людей міста і коло 500 продуцентів і фільмовиків урочисто вручив Юрієві Тамарському диплом та грошову нагороду за документальний кольоровий фільм міста Сан Павло "МІСТО, ЯКЕ ВЕДЕ".

Він багато причинився до розвитку Українського Національного Музею в Америці. Також його донька-мистець подарувала багато цінних образів до У. Н. Музею. Досмертний член Українсько - Американської Фундації і представник Фундації на Бразилію.

Проф. ЛЕОНІД БАЧИНСЬКИЙ

Член Ради Українсько - Американської Фундації

Народився 28 лютого 1896 р. в Катеринославі. Революція застала його старшиною в російській армії. Від 1917 по 1920 рік був у Києві, де займав різні посади. Учасник визвольних змагань. Сотник армії УНР. Комендант потягу, що вивіз президента УНР М. Лвицького та деяких його міністрів закордон. В Кам'янці Подільській був асистентом Українського Державного Університету, в Галичині директор гімназії в Луці. В Карпатській Україні в Ужгороді вчив в державній Торговельній Академії й гімназії, рівночасно був організатором і безмінно 6 літ комендантом Пласту. На скитальщині в Німеччині в таборах — інспектор українських шкіл британської зони. В 1952 році заснував в Клівленді перший Пластовий Музей. Є директором Громадського Музею в Клівленді, теж ним заснованого та членом різних установ, як Наукового Товариства Шевченка, УВАН, Українського Національного Музею, Пласту та др.

Треба підкреслити, що все за що він брався, виконував сумлінно, чесно й докладно. Недивлячись на тяжкі обставини, в яких він працював, ніколи не заламався, не зневірився й умів поборювати перешкоди. Проф. Л. Бачинський є невтомним робітником на культурно - громадській ниві, від 1917 року, хоч він перейшов через 6 еміграційних мандрівок.

Досі появилoся пару сотень його друкованих дописів у пресі, а крім того вийшло друком 35 окремих книжок. Має велике замилювання до музейництва, в якому безпереривно працює від 1931 року. Є власником одної з найбільших збірок творів Т. Шевченка в ЗДА і Канаді.

ГОРДІЙ БОСІЙ

**Досмертний член Українсько - Американської Фундації
і уповноважений на Віллінставн, Австралія**

Народився 4-го січня 1901 року в селі Журавники, Горхівського повіту, на Волині. В 1918 році брав участь в організованні Українського Вільного Козацтва. Під командою от. І. Цеверка організував першу сотню Українського Вільного Козацтва, Холмського Полку. Брав участь у боях із большевиками і москалями до 1919 року.

З 1920 року веде культурно організаційну працю на Волині і нелегально організує У. В. К. Був ув'язнений поляками. В Луцькому процесі в 1939 році був засуджений на 15 літ тюрми, за організування УНАКОР.

Під час 2-ої світової війни, разом з українськими націоналістами, виривається на волю і пробирається до Німеччини, де знов нав'язує зв'язки з от. Волошином і організує УВК. Німці арештують його. Звільнений із табору з родиною переїжджає в 1950 році до Австралії. Веде культурно - освітню працю, приймає діяльну участь у праці з Українським Національним Музеєм в Онтаріо, присилаючи різні цінні історичні документи, а також дає грошову допомогу. Приймає діяльну участь у церковному житті, своїми грошовими датами і працею помагає творити нове життя в Австралії.

Є досмертним членом Українсько - Американської Фундації і представником від Фундації на Віллінставн в Австралії.

СЕМЕН ВАСИЛЕНКО

Досмертний член Українсько - Американської Фундації

Народився 15 лютого в 1904 року в селі Колядинець, на Полтавщині. За фахом будівельний технік. В часі голоду в Україні 1932—1933 рр. врятував багатьох українців від голодової смерті. Після другої світової війни попав до німецького табору, де просидів 7 місяців хворий.

Прибув до Америки з родиною і спровадив 18 родин до Америки, помагав багатьом матеріально як приватним особам, так і різним організаціям, у тому числі Українському Національному Музесві в Онтаріо. Він був членом і кореспондентом УНМузею.

З переїздом до Фініксу zorganizував українську громадську організацію, активно працював з УКК з УРобітничим Союзом та з консисторією Української Православної Церкви.

Проф. ЦАПКО ІВАН

Досмертний член Українсько-Американської Фундації

Народився 7 вересня 1895 р. в старокозацькій родині на Кубані. По закінченні середньої освіти вступив до Тифліської військової школи, яку скінчив у 1914 р. Брав участь у I-ій світ. війні як старшина. З початком революції 1917 р. провадив українізацію на Кавказькому Фронті й як член Ради 1-го Кавказького корпусу приймав участь у формуванні українських частин. У війську УНР: був к-ром куреня ім. Івана Сірка, сформованого в 1917 р. на Кавказькому фронті, виконував доручення як дипломатичний ку-

р'єр у 1918 р.; брав участь в організації Вільного Козацтва України й був к-ром Барвінківського куреня й осаулом Слобідського коша В. К. в 1918 р.; отаман партизанського загону на Слобожанщині й к-р Старобільського Партизанського кінного полку в рр. 1918—1919; В. о. Нач. Шт. окремої кінної дивізії в 1920 р.; заступник к-ра 4-го кінного Ніженського імені Івана Сірки, полку й командир окремого кінного кубанського дивізіону в 1920 р.; начальник школи підхорунжих кінноти при волинській групі в 1921 р.

Студіював у високих школах в Чехо-Словаччині: Політехніка й Український Вільний Університет та в Бельгії: Національний Інститут ферментативної хемії й курс пивоварської індустрії. Був асистентом по кафедрі проф. д-ра Петра Андрієвського (біологія й мікробіологія) в українських високих школах у Чехії в рр. 1925—1927, та при Національному Інституті Ферментативної Хемії в Брюсселі в рр. 1931—1932. Основоположник української комбатантської організації в Бельгії "Т-во був. українських вояків", якої був головою з 1935 р. В 1943 р. став булавним старшиною для доручень при військовому отамані У. В. К. ген.-полк. Мих. Омеляновичу-Павленкові. Генеральним осаулом військового відділу Управління У. В. К. з 1944 р. й заступником військового отамана У. В. К. з 1945 р. Військовим отаманом Українського Вільного Козацтва з 1952 р. При Українському Технічно-Господарському Інституті обраний на лектора мікробіології в 1945 р. Габілітувався на доцента там же в 1946 р. Обраний Професорською Радою й іменований Сенатом У. Т. Госп. Ін. професором кафедри сільсько - господарської й лісової мікробіології в 1948 р. Є д. членом УВАН. Член Українського Національного Музею.

ВСТУП

Щоб плянувати будуче, треба знати минуле й сучасне, говорять мудрі люди. Впродовж 36-літнього мого перебування в Америці я мав нагоду приглянутися до життя українського загалу в Америці. Аналізуючи наші успіхи й недомагання в громадському житті я все намагався знайти причину, яка була перешкодою в організаційному житті, чи що сприяло нашому успіхові й розвиткові нашого громадського життя.

Коли перша українська іміграція їхала до Америки лише на зарібки з завданням заробити і повернутися до дому та починати там газдувати. то друга іміграція вже була приневолена залишити Рідний Край і шукати захисту в чужих країнах. Це був переважно свідомий інтелігентний елемент.

Перша іміграція, від 1900 до 1923 року, будувала церкви, школи та вела свою працю лише в колі свого найближчого оточення. Безумовно вона дала ті підвалини, які ми сьогодні маємо і які використовуємо для національно-культурних і політичних цілей.

Головними організаційними силами були і надалі залишаються наші запомогові союзи. Все наше політичне життя в Америці було пов'язано з союзами, бо при союзах ми мали найбільші кадри організованого членства, інтелігентні, свідомі сили, а також провідні сили. Завдяки цим союзам до Краю йшла фінансова допомога, а маючи українську пресу в Америці і зорганізовану масу в союзах, могли ми вести також політику і не раз наша справа мала з того великі користі.

Від 1923 року в Америці серед нашого громадянства, починається змаг до виходу на ширшу економічну дорогу. Отже входять у бизнеси, творяться фінансові установаи, організується Союз Українських Бизнесменів у Нью Йорку. Українці організують демократичні і республіканські клуби, які приймали участь у виборах, але — треба додати — лише по наказу згори і всі виконували те, що було на користь не нам, а лише комусь іншому. Українці ніколи не спромоглися і навіть не відважилися домагатися рівних прав серед політичних американських угруповань і не видвигали своїх кандидатів до стейтових чи федеральних установ, а заловольнялися тим, що їх поплескали по плечах і сказали: "Гуд бой!" та дали на чарку.

Деколи одиниці з українського загалу вибивалися на верхи в економіці чи в політичних колах, але зараз же тратили зв'язок з українськими масами і з провідною нашою верхівкою, не знаходячи спільної мови, вони йшли туди, де їх розуміли і де для них було більш поля для діяльності. Вони йшли в американські середовища, а ми тратили сильні одиниці, а при тім і фінансову поміч, бо ці одиниці вміли поставити себе більш незалежно в економічному відношенні.

Рік-річно відчувалося, що до організацій усе менше і менше прибуває членів, старі вимирають, а молоді відходять. Діти також відходять і американізуються. Вже в 1939—1940 роках наші запомогові організації ставили собі неважкі питання: “Що буде далі, коли не буде зміни на землях України чи не буде поповнення новою імміграцією? Будемо мати союзи й гроші, але не членів” — говорили вони.

В тому ж часі нераз виринала гадка про створення “Залізного фонду” з капіталом хоч би 40-50 тисяч доларів. Ця думка була добра і на часі. Однак, між провідниками були одиниці, яким не подобалась така ідея творення фондів. Вони вважали, що ці гроші можуть не попасти під їх контроль. І у висліді ніяких фундацій не побудували, а задовольнялися малими збірками запланованими на сьогоднішній день.

Подаю тут лише деякі приклади з нашого минулого громадянського життя, які свідчать, що ми не йшли на широку дорогу в нашому громадянському житті. Не дивилися в будуче, не плянували побудувати щось, що було б провідною лінією для будучого добра, а задовольнялися сьогоднішнім, і трималися як реп'ях кожуха свого провінціального українського гетта.

Правда, був брак провідників, які б могли плянувати і вести українську спільноту в індустрію, в бізнес, в американську політику, та вилізгати своїх кандидатів на сенаторів, конгресменів, та на інші державні пости.

Щойно перед другою світовою війною, після упадку Карпатської України, наша спільнота почала творити УКК. Це перша спроба вийти на ширше політичне поле і дати свою політичну репрезентацію на форумі американської політики.

Українська імміграція після другої світової війни дала багато інтелігентних сил, поповнила наші ряди в організаціях, дала нові ідеї та оживила наше громадянське життя. Відрадним явищем є наші молодечі організації, школи, культурні центри, щорічна допомога У. Н. Союзу на різні національні цілі та видання книжок на чужих мовах про українську справу.

А все ж таки наша політична репрезентація не осмілилась потурбувати “панів”, щоб дали місце українцям в амери-

канському житті, недивлячись на те, що ми сьогодні вже представляємо собою велику зорганізовану масу, яка може відігравати певну роль при кожних виборах.

Хочеться вірити, що з-часом українці в Америці підуть шляхом канадійських українців і відвоюють собі право в політичному житті країни, як це зробили українці в Канаді.

В індустрії, промислі, бізнесі ми стоїмо ще гірше, ніж у політиці. Ми не творимо великих бізнесів, не входимо в більші ділянки економічного американського життя, а творимо кооперативи, Самопомочі, кредитівки, щадничі каси. Найбільшим нашим недомаганням є те, що ми не маємо Союзу Бізнесменів, які б могли накреслити пляни, дати нові ідеї й контакти з американськими бізнесменами для широкого розмаху і виходу на широке поле в різних ділянках економічного життя.

Не маючи великих бізнесів, підприємств та фінансових установ, ми не можемо мати більших джерел доходу на наші національні потреби. Ввесь тягар грошової допомоги лягає на робітничу верству, яка вичерпується, зневірюється і у висліді її датки зменшаються.

Треба застанувитися і подумати над тим, що буде, коли ми будемо стояти на одному місці, не поступати вперед, не творити джерел доходів на нашу національну справу, не творити того живчика, який би політично й економічно був рычагом зміцнюючим нас у змаганнях для одної великої ідеї визволення України й оборони нашої справи?

Що буде коли наші діти і далі будуть відходити від нас і від наших організацій, а не поповняти наші ряди? Що буде, коли ми збідніємо духово в погоні за долярами, за розкіпшою авт. телевізії, та іншого добробуту? Що буде коли впродовж 25-50 літ не буде зміни на землях України? Ми знаємо з історії, що після упадку І. Мазепи змін не було пару сотень років. Що буде коли не буде нового припливу іміграції?

Отже ми знову стаємо в обличчі 1939 року, коли то збірки падали, до організацій тяжко було присднати членів, а ті організації, що існували, лише "дихали на ладан".

Пригляньмося до нашого теперішнього культурного й політичного життя в Америці. Ми маємо вищі школи, але не маємо учнів до них і не маємо грошей на їх піддержку. Ми маємо організації, до яких тяжко приєднувати членів. Ми маємо УКК, як політичну репрезентаційну установу, яка в перших роках свого існування збирала понад 100,000 дол. річно, а сьогодні ледве дотягає половину того. Це ознака, що ми йдемо назад. Причин того багато, як по стороні проводу УКК, так і по стороні громадянства, яке стає все більш і більш

інертним і відходить від праці в організаціях в погоні за доларами й розкішшю та зокрема занебдує дітей, які американизуються. Вже недалеко той час, коли ми будемо мати американців українського походження, а українські організації без членів.

Чим далі тим тяжче буде знаходити засоби на ведення національної справи, на культурну й політичну працю. Ми не маємо фондів, які б могли постійно творити мінімальний бюджет на поміч нашим культурним установам та на політичні репрезентації. А без творення духових цінностей ми станемо живими трупами, без ідеалів і без духових прагнень.

Аналізуючи минуле й сучасне та заглядаючи хоч трішки вперед, стає ясным, що Українсько-Американська Фундація є потрібна для того, щоб в будучому поповнити хоч частинно прогалини, що будуть у нашому громадянському житті.

Тому Українсько-Американська Фундація, розрахована на мінімум помочі тепер і на максимум за 20-30 літ.

Навіть коли б за 20-30 літ справді ми стали бідні на поміч і членство, то маючи засоби Українсько - Американської Фундації, будемо спроможні вести далі нашу справу. Через музеї ми будемо пропагувати наші культурні цінності серед чужинецького світу. Через наші наукові сили будемо ознайомлювати науковий світ про наші визвольні змагання і про права на самостійне життя на рідній землі. Через виховання молоді даватимемо нові кадри в організації, які дали будуть вести, нами недокінчену роботу.

Прийде час і може знайдуть інші способи виховання нашої молоді, щоб її задержати при організаціях. Може знайдуть нові способи підходу до економічного розв'язання нашої справи і побудують фінансові засоби для дальшого ведення тої праці, яку ми вели півстоліття і яка дала добрі наслідки.

Лише уявім собі як би сьогодні виглядала та ділянка фінансової помочі, коли б ми були створили Фундацію ще в 1923-28 роках? Сьогодні ми мали б понад мільйон доларів готівки і були спроможні рік-річко видавати на національні потреби неменш як 100.000 дол. В той же час самий фонд із року в рік збільшувався б. Для того треба було мати в тих часах 40-50 тисяч дол., на які ми безумовно могли спомогтись. Я беру лише статистичні дані Інвестиційних Фундацій, які за той час виказали такі зарібки, недивлячись на економічні потрясення в 1929—1933 роках.

В цій брошурі я постараюсь дати всі можливі інформації про Інвестиційні Фундації (Мютчвал Фондейшен) базуючись на їх офіційних справозданнях. Наша Українсько - Амери-

канська Фундація буде користати з всіх існуючих незарібкових фондаций з правом "Такс Екземп" (звільнення від податків). Вкладаючи гроші в Інвестаційні Фундації ми зможемо з-часом витворити таку фінансову базу, яка дасть нам велику поміч, на що ми ніколи не спромоглися б маленькими, з дня на день, збірками, які ніколи не були певні і не могли входити в рахубу сталого бюджету.

Ми, стара гвардія визвольних змагань, пройшли великий і тяжкий шлях боротьби за незалежність в обороні нашої Батьківщини як на полі бою, так і на інших ділянках, які є другим фронтом наших визвольних змагань.

Ми старіємось — ми відходимо у вічність, залишаючи після себе пройдений життєвий шлях на якому ми ставили дороговказ, щоб прийдешні покоління бачили кудюю ми йшли, що робили і де мали перемоги та поразки. Прийдешнє покоління скористає з цього.

Ми віддавали все що мали і що могли дати на те, щоб побудувати шлях дальшої праці тим, які прийдуть після нас. Такою побудовою для будучого я вважаю Українсько-Американську Фундацію. 50 літ тому ті, що будували У. Н. Союз, ніколи не думали, що ця, в тому часі бідна установа, виросте в таку велетенську організацію з десятками мільйонів доларів, десятками тисяч членства, та що буде спроможна річно видавати на різні національні пілі такі суми гроша, які вона видає тепер. Сьогодні це дійсність — це наша гордість і наша постійна допомога для нашої загальної справи.

Так само Українсько - Американська Фундація сьогодні це довголітні мрії, але вона сьогодні вже існує. Прийде час коли вона буде фортецею в наших визвольних змаганнях, порушить серця, навіть найбільш зачерствілих, які підуть тою ж дорогою і своїми грошовими допомогами створять засоби для нашої визвольної акції. Лише праця й великі фінансові жертви нашої спільноти можуть нам дати те, до чого змагає наш нарід: Волю і Незалежність.

Спочатку Українсько - Американська Фундація буде мати спроможність щороку дати мінімальну поміч на різні потреби визвольних змагань та збільшувати основний капітал, але прийде час, коли вона зможе дати максимум.

Коли б світові події повернули колесо історії в нашу користь і знов постала вільна Україна, то і тоді наша справа буде потребувати великих грошових засобів в Америці для ведення нашої справи, пропагування наших ідей і державности як це роблять інші нації, що мають свої держави й уряди.

Минуле підготовило сучасне, а сучасне має підготувати будуче. Це завдання нашої генерації, яке ми мусимо виконати.

ПОЧАТКИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФУНДАЦІЙ

До 1920 року американська економіка йшла скорим кроком у своєму розвитку, але головні ділянки, як чинники розвитку, — банки, Вол Стріт (біржа-стак ексчендж) і фінансова система — мали свої недомогання. Населення заробляло все більше й більше та вкладало свої збереження до банків. Накопичувались капітали, що їх банки вкладали в будівлі й промисл, що помагало розвитку великої індустрії в Америці. Також капітали вкладали закордоном.

До того часу робітники чи бідніша верства майже не приймали участі у вкладах (інвестиціях) гроша в шері (уділи-акції) підприємств через біржу (стак ексчендж) при Вол Стріт. Лише банки й заможні одиниці робили вклади свого гроша в індустріальні підприємства.

По закінченні першої світової війни, доляр став тратити на своїй вартості. Люди почали більш заробляти. Стак ексчендж (Вол Стріт) почав реагувати підвищенням цін на шері (акції, уділи) в американській індустрії. Банки вкладали свої запаси гроша в шері і на тому грубо заробляли.

Стак ексчендж (біржа) відкрила двері для найбільшого, бо за 200 дол. можна було купити шері вартості 2,000 дол. Себто вимагали депозиту лише 10%, а 90% покривали брокери (тепер навпаки — треба покрити 90% готівкою, а брокери дають лише 10% марджін).

Шері (акції уділи) йшли вгору і що більше вони підіймалися в ціні, то більше вони притягали до себе людей у погоні за скорим збагаченням. Часто-густо бувало, що людина з капіталом 2,000 дол. впродовж року ставала багатієм з капіталом кілька сотень тисяч долярів.

В 1924 році постає в ЗДА перша Mutchual Fund, як прийнято називати, себто Інвестиційна Фундація — Мессачузетс Фундашен Трост з капіталом 50,000 дол. Зібралось певне число людей, знавців економіки і ринку, з невеликим капіталом, як посередники між капіталом і промислом, для вкладення гроша в індустрію. Спочатку обережно, а після все більш і більш вливався капітал в цю Фундацію, бо після краху в 1929 р. показалося, що ця Фундація найменше втратила гроша. Причина та, що вони купували шері за готівку, і то у таких підприємствах, які були добре забезпечені і мали добрі вигляди на дальшу мету.

Після того почали рости інвестиційні фундації і сьогодні вже є понад 200 таких фундацій. Люди з малими грішми, не знаючи як оперувати на Стак ексчендж (біржі) і які шері купувати, часто тратили все що мали, а за посередництвом

Інвестиційних Фондацій вони заробляли на свої гроші від 20 до 30%, а то і більше.

Після депресії й краху на "Стак ексчендж" уряд звернув увагу на причини, що викликали економічний хаос і почав впорядковувати грошову систему через Федерал Резерв Банк, який постав 1914 року. Строгішу контролю настановлено на "Стак ексчендж" та на банки, а банкові вклади забезпечено на 10,000 дол. кожному вкладчикові, а також взяли під контролю випуски компаніями нових шерів на ринок. Це помогло стабілізувати індустрію й торгівлю в З. Д. А. і з того часу поволі настає більш нормальний розвиток, який що року все більш і більш набирає розгону, а вже після другої світової війни він починає шаленим темпом йти вгору. Нові винаходи, приріст населення, загроза війни, змагання опанувати небесні простори тощо, роблять те, що положення в економіці й техніці просто не можна передбачити навіть на 10 років наперед.

При таких скомплікованим стані і шаленим розвитку індустрії треба мати великих спеціалістів ринку і біржі (Стак ексчендж), щоб можна було робити добрі й відповідні вклади в індустрію. Тому всі інвестиційні фундації, які мають таких спеціалістів, менш-більш добре заробляють і скоро побільшують свої капітали, і росте число нових уділовців. Сьогодні вже інвестиційні фундації вклали в економіку Америки коло 18 бильйонів доларів. Все це гроші робітників, різних фундацій як каледжів, університетів, старечих фондів та інші.

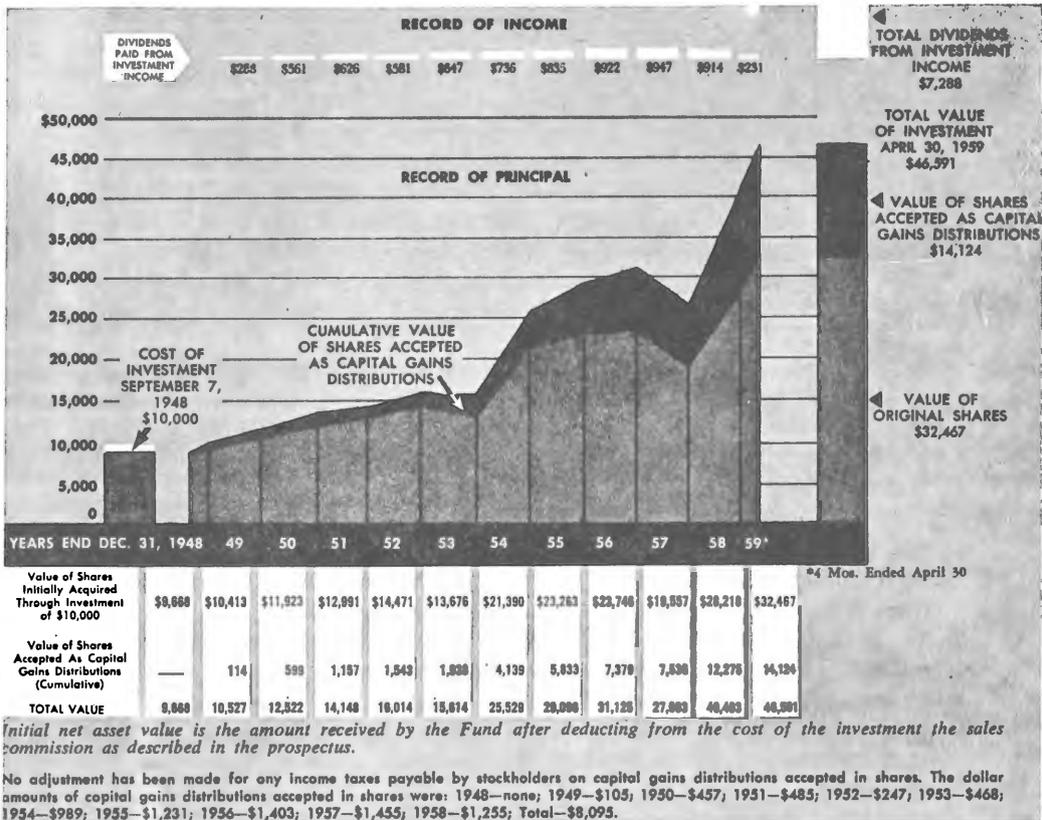
Щоб показати ріст і доходи цих інвестиційних фундацій, подаємо нижче лише п'ять Фундацій, в які наша Українсько-Американська Фундація вкладає свої гроші. Дані базовано офіційних звітах за останніх 10 років.

РІСТ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФУНДАЦІЙ

Назва фундації:	Рік заснов.:	Кількість уділів:	Капітал сьогодні:
1. Chemical Fund, Inc.	1938	16.364.691	\$ 196,376.288
2. Messacusets Inv. Growth F., Inc.	1924	100,677,195	\$1,500.400.120
3. National Investor Corp.	1937	6,714.411	\$ 94,001,772
4. Growth Indust. Shers Inc.	1946	809,398	\$ 16,186,953
5. Television-Electronics Fund, Inc.	1948	18,113,262	\$ 274,035,381

Коли прийняти на увагу, що початки роблено з малим капіталом сотень тисячів доларів, то можна зрозуміти їх шалений ріст, як щодо кількості подібних фундацій, так і скількості приєднаного капіталу й уділовців.

Ці фундації подають свої звіти кожні три місяці, виплачують дивиденту що три місяці, а раз у рік подають звіт із доходів упродовж року і за останніх 10 літ з розрахунком, що гроші були вложені на час до 10 літ.

На діаграмі показано офіційне звітлення Телевізійної і Електронічної Фундації, яка за 10½ літ на вложені 10,000 дол. виказала 46,591 дол. чистого зиску.

Courtesy of Television and Electronics Fund, Inc.

ДОХІД (ЗАРІБОК) ІНВ. ФУНДАЦІЙ ВПРОДОВЖ 10 ЛІТ НА ВЛОЖЕНИЙ КАПІТАЛ 10,000 ДОЛ.

Назва фундації:	Виплачено дивіденди	Вклад збільшився	Разом вклад за 10 р. дав
1. Chemical Fund, Inc.	\$5,822	\$40,428	\$46,250
2. Messach. Inv. Growth Fund, Inc.	\$6,791	\$40,168	\$46,959
3. National Investors Corp.	\$5,416	\$43,022	\$48,438
4. Growth Indust. Shers Incorp.	\$6,548	\$42,584	\$49,132
5. Television-Electronics Fund, Inc.	\$7,288	\$46,591	\$53,879*

Між тим, коли хтось ульокував деінде 10,000 дол. на 10 літ на 5% то це становило б 15,000. Треба взяти на увагу також те, що банки дають ще менші відсотки, ніж 5%, але самі

* За 10 літ і 6 місяців.

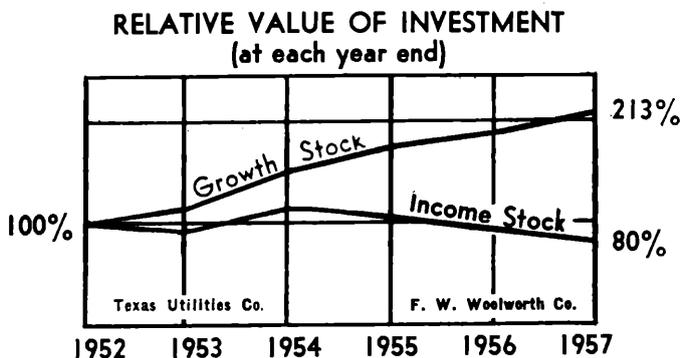
капітал вкладають в Інвестиційні Фундації і дістають великі зарібки.

Інвестиційні фундації видають що три місяці дивіденду. Раз у рік видають додатково дохід у формі шерів (уділів) своєї фундації, а сам капітал також значно збільшується.

Кожна з цих інвестиційних фундацій має свої відмінні методи виплати дивіденди чи роздачі приросту на капітал. Одна виплачує більше дивіденди, а менше видає шерями (уділами) дохід; інші знов менш дивіденди, а більш шерями (уділами), а ще інші менше дивіденди й менше шерями (уділами), зате доходом збільшують капітал.

Також інвестиційні фундації мають різні підходи до вкладення гроша в їх шері. Наприклад, численні інвестиційні фундації приймають капітал на сплати по 25 дол., 100 дол., 500 дол. місячно. 25 доляріві сплати це для бідніших людей дуже корисні умови.

Вкінці можна вибирати дивіденди лише раз у рік, а це екстра дохід на вклади гроша.

На діаграмі показано інвестицію гроша в шері, які дають лише дивіденду, і шері, які мають вигляди на краще будуче і ростуть у ціні. Інвестиційні Фундації (Мюччуал Фонд) в більшості вкладають свої капітали в шері, які ростуть у ціні, а тому вони вказали впродовж десятків років великі доходи на вложений капітал.

ЗАГАЛЬНІ БЛАГОДІЙНІ ФУНДАЦІЇ

Коли хочемо провести якусь працю чи допомогти якійсь особі або установі, то збираємо гроші. Назбирані в певній кількості гроші йдуть на призначену ціль, а коли грошей не вистачає, то знов починається збірка. З часом люди перестають давати на такий фонд і він перестає існувати.

Це є малі фонди, які виконують тимчасову поміч. Але є великі фундації, Фундація Рокфелера, Карнегі та багато інших з великими фондами. Такі фундації мають різні цілі й завдання в розподіленні цих фондів. Є фонди тимчасові, які одержано від людини з призначенням роздати їх на певні цілі. Це тимчасові фонди. Але є фонди постійні: гроші вкладені в такі фонди залишаються все недоторкальні; а лише дохід із цих грошей раз у рік йде на призначені благодійні цілі.

Отож коли б усі фундації були типу українських фондів, то не було б на світі фундацій. Але тому, що вони побудовані на іншому принципі, а саме принципі недоторкальності основного капіталу й лише розподілення прибутків у виді дивіденди, то сьогодні маємо в Америці багато фундацій, з яких користають сотнями мільйонів доларів різні наукові установи та всі ті, яким треба помочі. Такі фундації як фундації каледжів, університетів, старечих пенсій, фондів ветеранів, Рокфелера, Карнегі, Форда та ін. працюють на принципі роздачі лише прибутків із фондів. Ці гроші вони вкладають в інвестиційні фундації, які збільшують їх основний капітал, а також дають їм окремо дивіденду. Дуже рідко капіталами фундацій зловживають, а це стається тоді, коли фундацію опановують люди, які мають свої персональні чи політичні інтереси, а тому від статуту і забезпечення вкладу основного капіталу дуже багато залежить.

Однак є також ЗАГАЛЬНІ фундації, які держать іменні фонди, пропам'ятні, організаційні чи загальні. В таку фундацію може дати фонд кожна людина на своє ім'я з визначенням, на які цілі мають йти доходи з цих грошей, і ця фундація точно виконує. Також є організаційні фонди, чи посмертні фонди, та загальні фонди, які складаються з різних датків, розподілюється на цілі зазначені в статуті.

Тут наводимо як приклад одну фундацію загального типу, та її розвиток і користі, які вона дає.

У 1918 році містер Джозеф Ф. Сарторі заснував "Каліфорнія Комуніті Фундейшон", в яку вклав 50,000 дол. Перший даток у фундацію поступив 31 жовтня 1919 року від приватної особи. В 1934 році фундація вже мала капітал

1,354,362 дол., а в 1957 цей капітал вже був в 7,694,916.06 дол. Тоді як у 1948 році було виплачено на різні благодійні цілі 94,753.51 дол., то в 1957 році вже було виплачено 280,163.98 дол. З допомоги цієї фундації користало 286 осіб і установ та організацій. Поміч була видана на різні культурні і благодійні цілі, починаючи від окремих осіб і кінчаючи науковими установами, при чому приходило на увагу купно автобусів для перевозу дітей, літницька, будови купалень (свимінг Пулс), купно землі для скавтів і дитячих притулків, будова клінік і садків для дітей, тощо. Сьогодні Каліфорнія Ко-муніті Фундація має вже 50 іменних фондів — це поодинокі люди вклали гроші як свої іменні фундації з призначенням на різні благодійні цілі.

Американці в тім відношенні дуже щедрі. Не тільки багаті дають у фундацію, чи творять свої іменні чи родинні фундації, але також бідніші мають змогу прийняти участь у тім благороднім ділі в залежності від постанов статуту — від 1,000 дол. до мільйонових фундацій. Люди завіщують чи дають гроші на фундації. Головно дають ті люди, які розуміють значення таких фондів і бажають допомогти різним справам, як наукові досліди, боротьба з туберкульозом, поліо, на виховання дітей, дитячі садки, скавтові літні оселі, транспортацію дітей, церкви, та різні інші цілі.

На жаль, в українській спільноті ці гуманні прикмети менше розвинені і ми часто бачимо, що вмирає українець, полишаючи по собі десятки тисяч доларів без завіщання, і їх забирає уряд, бо нема спадкоємців, які б мали ці гроші одержати. Багато є між нами людей, що ціле життя копичать гроші, не дають на національні справи, а після їх смерті діти судяться і сваряться за це майно. Часто буває, що діти тільки і чекають на смерть батьків, щоб дістати в руки те майно, яке батьки заробили тяжкою працею, бо “глупий батько не вмів жити, бо він має старі крайові засади життя”. Діти доставши маєток, який вони не вміють оцінити, бо не працювали на нього, а маючи “нові ідеї як жити по американськи”, змарнують ці гроші. Дітям краще дати виховання та науку, а вони самі будуть будувати своє життя коли будуть мати науку. Коли дітям залишається майно по родичах, то часто ми бачимо, що воно йде їм на шкоду. Розтрагивши те, що батьки заробили тяжкою працею, зледащіє дитина, бо привикла до легкого гроша, піде слизькою недоброю дорогою й стане духовою калікою, а іноді скінчиться ще гірше.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ФУНДАЦІЯ

Після багатьох років студій американських благодійних установ та інвестиційних фондаций, ми бачимо що найкращий підхід це творити Українсько - Американську Фундацію, яка б мала двері відкриті для всіх: для заможних людей, які могли б мати іменні чи пропам'ятні фундації, для фондаций різних установ та організацій, для спадкових фондаций та для загальної фундації, яка б складалась із дрібних пожертв і членських внесків.

Такого роду фундація це новий почин серед українського загалу. Як усяка справа, а тим більш така, де треба дат гроші, вона зразу може знайти противників, при чому люди, не розібравшись у цілі такої фундації та її користях, можуть повести безпідставну критику, яка зруйнує велике діло в своєму зародку.

Тому ми вели підготовку фундації без розголосу, а лише кілька осіб провели справи легалізації та дали тверді підвалини під У-А Фундацію, забезпечили її фінансами так що навіть коли б не знайшлося більше людей доброї волі і не піддержали фундації, то вона вже спроможна існувати і виконувати хоч частинно своє велике завдання.

Після цілого року праці, ведення переговорів із адвокатами, з інвестиційними фундаціями та по проведенні легалізації фундації, лише в травні 1959 року була зачартерована Українсько - Американська Фундація і ми одержали чартер з всіми правами існуючих американських фондаций.

Головні точки, які ввійшли в статут У. А. Фундації є такі:

1. Українсько-Американська Фундація це не зарібкова а благодійна фундація. Її завданням є поміч культурним установам, як музеї, школи, наукові установи, Пласт, Червоний і Золотий Хрест, нести поміч студентам, хворим, калікам, старцям, інвалідам, церквам, письменникам та тому под.
2. Фундація складається з приватних фондів і з датків. Фундація має такі відділи:

Іменні фундації з мінімум вкладу одноразово 1,000 дол.
Організаційні фундації з мінімум вкладу одноразово 1,000 дол.
Пропам'ятні фундації з мінімум вкладу одноразово 1,000 дол.
Посмертні записки грішми чи майном нерухомим
(а коли менше то йде на сталий фонд) мінімально 1,000 дол.
Сталий загальний фонд, який складається з членських вкладок і дрібних датків.

3. Всі гроші знаходяться в ТРОСТ БАНКУ і ніколи ніхто не може тих грошей вибрати з банку чи вжити на інші цілі

як лише на ті, що зазначено в статуті чи у завіщаннях фундаторів. Раз у рік дивіденда на гроші фундації видається на цілі призначені управою директорів.

4. У. А. Фундація має 9 директорів вибраних членами Фундації. Раз у рік банк повідомляє директорів, яка сума дивіденди є для розподілу на різні цілі. Директори, згідно з статутом чи завіщанням фундаторів, подають банкові список — кому, скільки і на яку адресу вислати гроші. Банк розсилає ті гроші на вказані адреси і здає справоздання Управі Фундації про виконання постанови. Раз у рік Управа Директорів оголошує в часописі “Свобода” про фінансовий стан фундації та подає до відома кому і скільки виплачено з фундації.
5. Членська вкладка одноразова — 100 дол. (досмертного члена).
6. Директори платні не одержують, це посади почесні, а лише секретар одержує мінімум на ведення канцелярії та інші дрібні витрати.
7. Кожний фундатор чи кожний у посмертному завіщанні має право визначити, на які цілі мають йти доходи з його фундації.

Сьогодні 1000 дол. це є невелика сума, але за 20 літ вона може вирости до 20,000 дол., а то й більше в залежності від доходів на капітал. Тоді збільшується дивіденда, яка йде на благодійні й культурні цілі.

Є багато інших цілей, що їх У. А. Фундація може піддержувати своїми фондами.

Ця ділянка фінансова і інвестиційних чи благодійних фундацій мало розвинена в нашій спільноті, а тому ми старалися запобігти всяким несподіванкам і помилкам, які можуть знищити фундацію. Тому ми передали фонди фундації на ТРОСТ до банку, щоб їх ніхто не міг вибрати й розтратити. В разі банкрутства банку наш фонд є недоторкальний. Всі гроші, що поступають у наш фонд, не лежать у банку, а зараз же за ці гроші набувають шери (уділи) в інвестиційних фундаціях. Шери (уділи) висилають до банку на переховання, однак шери (уділи) всі є іменні: на ім'я Українсько-Американської Фундації.

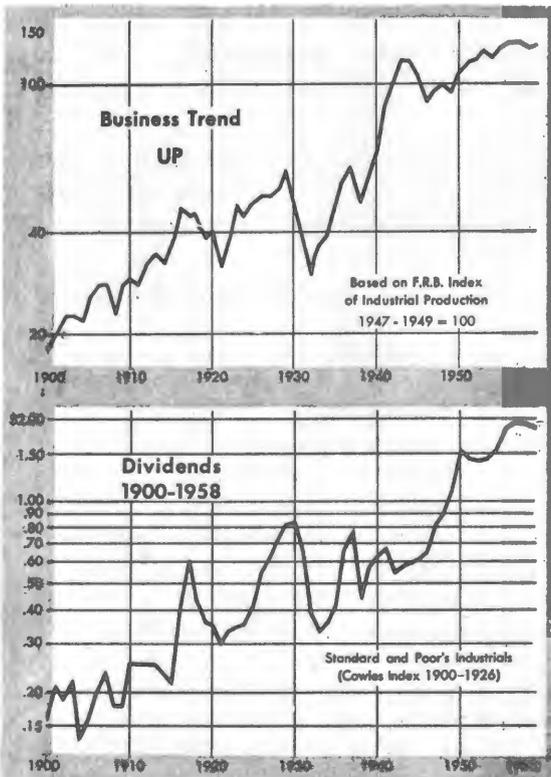
Ми знаємо, що там, де гроші, там витворюється боротьба за опановання тих грошей чи за платні посади. Але там, де тих можливостей нема, бо все контролює банк ТРОСТ, і уряд, там праця буде йти спокійно і у людей буде більше довір'я до установи, яка має забезпечення, ніж до установи, в якій

іде боротьба за посади чи за опановання установи для власних цілей.

Щоб більш було контролю і щоб про діяльність У. А. Фундації знав ширший загал, ми в статуті зазначили, щоб раз у рік фундація здавала звіт про фінансовий стан, а також кому і скільки виплачено та на які потреби.

Статут знаходиться в банку разом із умовою фундації і коли б директори порушили деякі пункти статуту, чи умови, то банк, як відповідальна установа-ТРОСТ, не допустить до зловживань грішми фундації, бо він відповідає за це.

Загальний Фонд: Всі фундації іменні чи організаційні будуть мати точне призначення на які цілі має йти дохід з їх фондів, а залишається лише Загальний Фонд, який складається з дрібних пожертв і з членських внесків. Всі ці гроші творять один фонд і дохід із того фонду розподіляють директори Фундації на різні потреби, але лише на ті, які зазначені в статуті фундації.

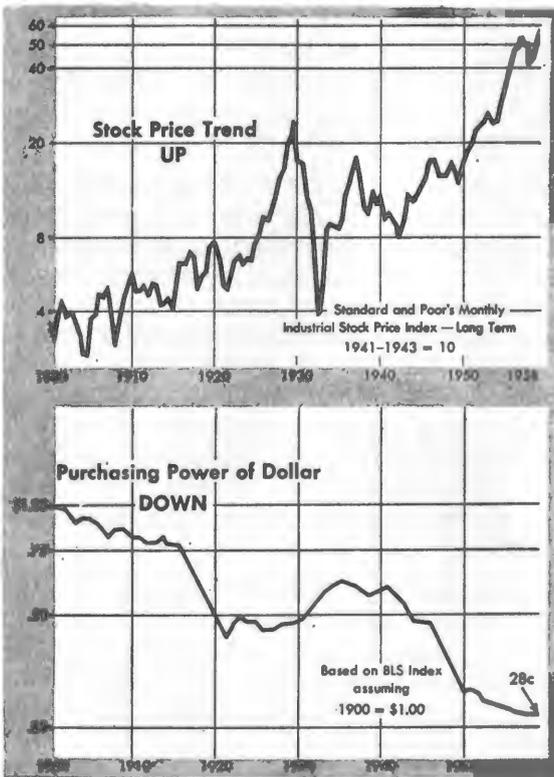
Недивлячись на економічні потрясіння, які ми в Америці мали в 1929-33 роках та менші економічні недотримання в 1953 і 1957 роках, на діаграмі показано ріст індустрії, коли лінія росту бізнесів йде все вгору і вгору, а також і дивіденди на вложений капітал в індустрію ростуть пропорційно, в той же час коли того не можна сказати про капітал, який наші люди дають до банків на 3% річно. А коли взяти на увагу інфляцію, то ці гроші в банках втратили половину своєї вартості. Річно долар втрачає на своїй вартості більш ніж банк дає 3% чи

вкладені в моргеджі на 5-6% річно.

ЧИ ІНФЛЯЦІЯ ЗАГРОЖУЄ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІЙ ФУНДАЦІЇ?

Ми з практики знаємо, яку велику загрозу для країни представляє інфляція. Ми бачили інфляцію в Німеччині в 1922—1924 роках. В 1922 році доляр варт варт 8 німецьких марок, а в 1924 році треба було платити більйони марок, а поштовий значок на звичайний лист коштував 150,000,000 німецьких марок. Подібне бачили ми в Росії, в Польщі, в Франції.

Подивімся, що робиться тепер з американським доляром. На діаграмі ч. 1 показано, що з 1900 року до 1958 року доляр

ДІАГРАМ Ч. 1

В той час коли покупна сила доляра паде, шери індустриальних підприємств підносяться в ціні. Інвестиційні Фундації (Мютчуал Фонд) всі свої капітали вкладають у різні індустриальні шери, які мають добрі вигляди не тільки на дивіденду, але також які мають тенденцію рости в ціні в зв'язку з розвитком тої чи іншої ділянки в американській економіці.

упав на вартість давніших 28 центів, а сьогодні він уже варт коло 20 давніших центів. Золоті запаси втікають із Америки і доляр впаде ще більше. Уряд уже не може діставати гроші під державні бонди навіть коли він підвищив відс. на 4½%. Уряд буде примушений позичати і лізти в борги, що викликати ще більшу інфляцію. Лише драстичні заходи могли б

врятувати американську економіку, але покищо на такі заходи не заповідається.

Отож коли 6 гроші лежали дома чи в банку на 2% чи 3% то впродовж 10 років з тих грошей, коли йде про грошову вартість, може не залишилося б і половини. Гляньмо на числа. Те, що в 1900 році можна було купити за доляра, сьогодні вже треба платити 3—4 долари. Не продукти підносяться в ціні, а вартість доляра понижується. Коли людина в 1945 році купила державні бонди, що їх уважали найкращим вкладом, за 1,000 дол., то сьогодні, коли продати їх, дістанемо лише 834 долари, а за ці гроші не можна купити й половини того, що можна було купити в 1945 році.

Недавно президент Айзенговер на пресовій конференції закликав робітничі юнії не домагатися підвищення заробітних платень, а підприємців не підносити цін на свої вироби, бо: “в противному випадку ми дійдемо до того, що жінка буде нести гроші в мішку на ринок, а з ринку те, що купити за ці гроші, принесе до дому в жіночій торбинці”.

Відомий економіст Ліль С. Вільсон в дописі з Вашингтону з 6 березня в часописі “Лос Анжелес Геральд Експрес” пише: “Ф. Б. І. називає найбільшим злочинцем число один того, який грабував людей, вбивав, руйнував людей і підприємства. Але сьогодні ми маємо куди більшого злочинця — інфляцію, яка щоденно обкрадає не одну людину і не на сотні тисяч доларів, а обкрадає нарід щоденно на сотні мільйонів доларів, руйнує цілу націю, і веде до голоду й катастрофи країни. Сьогодні долар варт лише 20 центів, а недалеко той час, коли треба буде мати повні кишені грошей, щоб купити дитячі черевички. Треба буде мати в банку астрономічні суми гроша, щоб вижити, а звичайні пересічні люди будуть голодувати”.

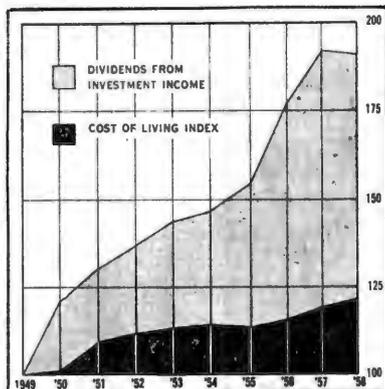
Майже щодня читаємо в тім чи іншій часописі про інфляцію і про загрозу американській економіці та заклики до спільноти, щоб вона приймала участь в боротьбі в тій чи іншій ділянці з інфляцією. Ці люди не лякають нарід, а попереджають про насуваючу загрозу для країни. Численні американці, які не переживали інфляції, не розуміють того страхіття, а ті, які вже перейшли інфляцію, кажуть: “Е, коли це буде! А тепер можна ще вижити”. Як довго? А їхні діти?

Над тим всім варт застановитися, добре подумати і запобігти, щоб цей тягар економічної катастрофи не впав на наші плечі.

Щоб забезпечити гроші Українсько-Американської Фундації на будуче, ми вибрали, по нашому розумінні, найменш

небезпечний шлях, а саме тим способом, що гроші вкладаємо в інвестиційні фундації, які в свою чергу вкладають в американську економіку. Так довго, як довго буде існувати вільна Америка, американська економіка і грошова система, так довго ми будемо забезпечені навіть у тяжких переходових моментах американської економіки й політики.

Пригляньмося сучасному станові економіки і інвестиційних фундацій та обезціненню доляра як покупної сили.

ДІАГРАМ Ч. 2

На діаграмі показано дохід Інвестиційної Фундації (Мютчуал Фонд) за 10 років у порівнянні з обезціненням доляра (ріст цін), що є яскравим показником, що Інвестиційні Фундації є найбільш забезпечені від інфляції та ще дають дохід на вкладений капітал.

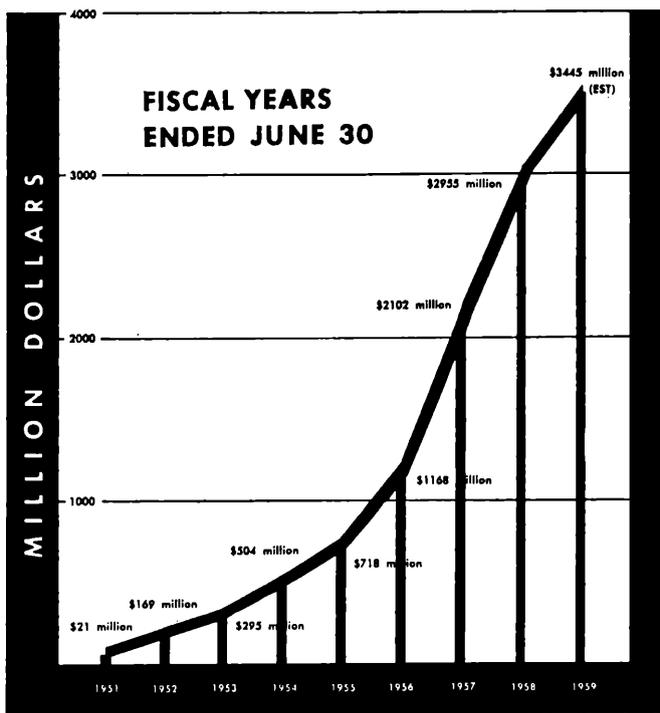
На діаграмі ч. 2 показано ріст доходів на вкладений капітал у дохідові шери і в шери, які мають велику майбутність. Мірилом вартости доляра є прожиточний мінімум, а на діаграмі показано, що цей мінімум екзистенції не піднявся так високо, як зиски інвестиційних фундацій. У випадку інфляції і зміни вартости доляра, все ж таки залишиться капітал вкладений, який матиме ще зарібок, а коли б ми мали гроші ульоквані не в інвестиційних фундаціях, а в банку, то з них залишились би лише одні папірці.

Українсько - Американська Фундація вибрала кілька інвестиційних фундацій, в які вкладає свої гроші. Ці інвестиційні фундації разом обіймають всю американську продукцію від споживчих продуктів до атомових виробів і електроніки.

Одні шери менше ростуть у ціні, зате дають дивіденду і це є забезпеченням на випадок, коли б інша індустрія не дописала. Інші шери дають великі зиски і розраховані на будучність і їх ріст залежить від розвитку атомової й електричної енергії та нових винаходів.

Впродовж останніх 50 років ми були свідками розвитку техніки і індустрії, яка зробила більший поступ, ніж за по-

передніх 100 літ. Пригляньмося розвиткові кермованих ракет і намаганням досягнути небесні простори. На діаграмі ч. 3 показано, що 8 літ тому Америка витратила 21,000,000 дол. на кермовані стрільна та ракети, а вже в 1958 році витрачено було 3,445,000,000, себто майже 165 разів більше, ніж 8 літ

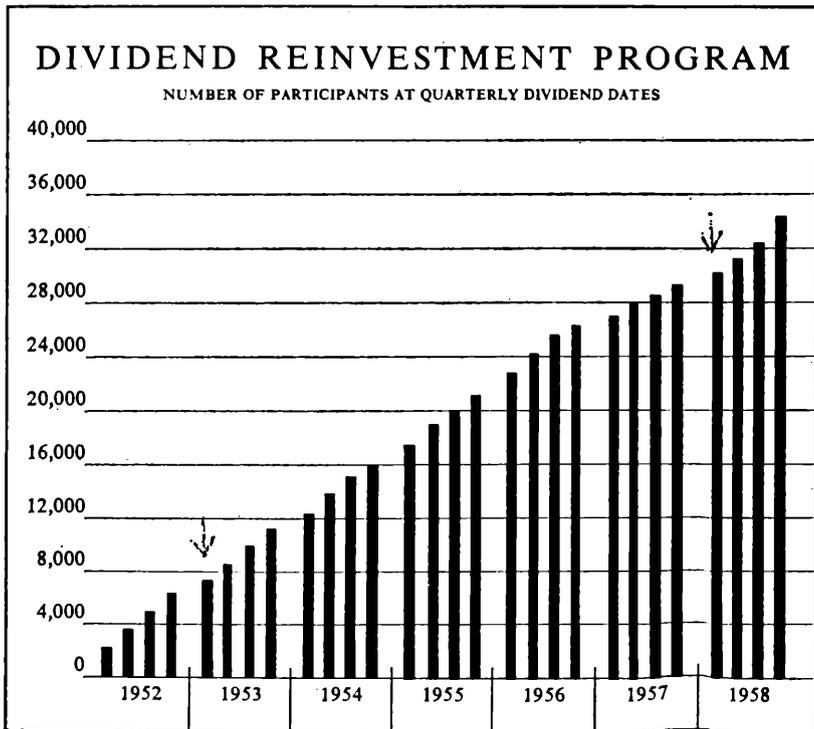
На діаграмі показано шалений ріст витрат на кермовані ракети в погоні за опанування небесних просторів. Це лише початки, а що буде далі в цій ділянці? В короткому часі будемо також свідками перетворення морської води в питну воду в такому розмірі, що всі пустині будуть залиті водою і пустині перетворять в цвітучі поля й сади. Французький інженер в Африці побудував першу таку станцію, яка дає денно 175,000 галлонів води для пиття взятої з моря. Вже сьогодні винахідники і техніка спроможні дати перетворену морську воду, одну стопу висоти на акр за 150 - 200 дол.

тому. А що буде далі? Коли раніше ракета мала 20 стіп висоти і мала 100,000 фунтів (трост), то сьогодні вже будують 286 стіп високу ракету з 6,000,000 фунтів (трост). Все це потребує гроша, знання, фахівців, що разом спричиняє зріст індустрії, а з тим разом ціла економіка країни росте.

Отож гроші нашої фундації вкладені в найкращі підприємства, з найкращими зарібками та з виглядом на краще будуче.

Час-до-часу на біржі (Стак ексчендж) шери підіймаються і падають у ціні. Але найчастіше ціни на "стак" залежать від економічного добробуту в країні. Як бачимо з звітів інвестиційних фундацій, то на довшу мету все шери підвищуються в ціні, бо навіть при таких економічних потрясенні, яке пережила країна в 1929-30 роках, всі ці шери інвестиційних фундацій пішли вгору на багато відсотків.

Коли ми подумаємо про будучність, то ясно для всіх нас, що нема такої сили в світі, яка б здержала прагнення людини в небесні простори, чи задержала технічний розвиток у цілому світі. Деякі люди мені пишуть і питають: "а що буде коли ми побудуємо фундацію, а прийде війна і все це знищить?" Коли буде все знищене, то тоді нам не треба буде журитися, бо тоді і нас не буде.

ПОЧАТКИ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ФУНДАЦІЇ І ПЛЯНИ НА БУДУЧЕ

Проведення в життя ідеї УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЇ ФУНДАЦІЇ забрало чимало часу. Треба було засягнути інформації в уряді, в інвестиційних фундаціях, в банку, де би був "ТРОСТ", та всі подробиці щодо статуту й забезпечення грошей фундації, а також вибрати шлях допомоги, який би не входив у колізію з правом стейтовим і федеральним. Коли все це було провірено й підготовлено, тоді лише 18-го травня 1959 року заінкорпоровано Українську Американську Фундацію.

Кожна нова ідея чи велика справа вимагає закріплення її на ділі, щоб загаль зрозумів її і бачив, що це є реальна справа і потрібна для нашого загалу.

Треба було виробити статут, видати брошуру, яка б пояснила значення фундації та її користі для нашого загалу. Треба було зібрати гроші і ульокувати їх в "Трост", що мало б бути першим фундаментальним каменем для будучої великої фундації. Треба було розраховувати виключно на кілька одиниць, щоб фундацію започаткувати і щоб з того капіталу, що його вони вложать, фундація могла існувати навіть у тому випадку, коли ніхто і ніколи не прийшов би на поміч грошово.

Отож виходячи, так би мовити, в люди, ми тут подаємо наш скромний звіт з започаткування фундації:

ФІНАНСОВИЙ СТАН У. А. ФУНДАЦІЇ

14 членів вплатили вкладку по 100 дол.	1,400 дол.
3 члени по 10 дол. (на сплати по 10 дол. місячно	30 дол.
Музейний фонд заснований Калеником Лисюком	4,000 дол.
Іменний фонд п. Степана Крутого	3,000 дол.
Іменний фонд п. Каленика Лисюка	15,000 дол.
Готівкою поступило	23,430 дол.
Каленик Лисюк декларував ще	10,000 дол.
4 завіщання поступило на суму	32,000 дол.

Отож уже з тими засобами, що фундація має, вона може існувати і розвиватися та приносити користь для української культури та поміч в інших ділянках згідно з своїм статутом.

Що може дати такий фонд і як він може розвиватися? Коли ми глянемо на статистику інвестиційних фундацій і їх справоздання, то вони за останніх 30 років, недивлячись на неоднократні зміни на біржі (Стак ексчендж) і в американ-

ській економіці, заробляли пересічно 30 до 40% мінімально. Капітал вложений 10,000 дол. за 10 років збільшився на 40,000 дол. і більше, а крім того виплачували дивіденду. Деякі інвестиційні фундації заробляли до 50,000 дол. на вложені 10,000 дол. впродовж 10 років.

Отож наша Фундація вкладає свої гроші з розрахунком, що кожного $\frac{1}{4}$ року буде діставати дивіденду, а також вложений капітал буде збільшуватися. Дивіденда раз у рік буде видаватися на різні потреби згідно зо статутом.

Коли ми приймемо на увагу, що в минулому менше було економічного добробуту, бо була велика депресія в 1929—1933 роках, війна з німцями та війна в Кореї і т. д., то тепер, коли все піде спокійніше, економіка Америки дасть більші зиски, а при теперішнім технічним розвитку і винаходах можна сподіватися кращої будучности.

В 1958 році загальний дохід Америки був 475 бiльйонів, а цього року економісти сподіються, що будемо мати 500 бiльйонів, а в 1970 році коло 750 бiльйонів.

В перших 10 роках капітал збільшився б до	125.000 дол.
Впродовж 10 літ пришло б дивіденди	21,000 дол.
В слід. 10 літ (1969 - 1979) капітал збільшився б до	500.000 дол.
Впродовж 10 літ прийшло б дивіденди	85,000 дол.

Тут взято суми мінімальні, які можуть мінятися в залежності від американської економіки й політичних подій. Але при найменшій обережній калькуляції У. А. Фундація вже може існувати і давати користі.

При добрій постанові фундації і рухливості Управи Директорів можна зібрати 250 членів за час 5—10 літ, а також придбати фундаторів іменних чи організації, які зложать свої фонди в У. А. Фундації. Не без того, щоб не знайшлися люди, які залишать спадщину для У. А. Фундації.

Маючи дохід з фундації, вже можна піддержувати культурні установи як музеї, бібліотеки, наукові установи, Пласт, школи, студентів та людей, які не можуть працювати і які віддали ціле своє життя на службу українській справі.

Але все залежить від ходу подій і доброї волі нашого громадянства, щоб наша Фундація могла виконати максимум своїх завдань для української спільноти.

До Українського Громадянства

Українсько - Американська Фундація заснована 18-го травня 1959 року в Онтаріо, Каліфорнія. Фундація є зареєстрована в стейті Каліфорнії і в Сан-Бернардіно Канті, Каліфорнія. Наша Фундація підлягає державній контролі як і всі існуючі фундації в Америці, та користує всіми правами існуючих фундацій, як "такс екземп" (звільнення від податку) стейтовим і федеральним, так і всіми іншими привілеями.

Наша Фундація складається виключно з членів українського походження і українського капіталу. Доходи розподіляються на українські культурні й благодійні цілі, які зазначені в конституції і статуті Фундації.

Покищо наша Фундація має коло 33,500 дол. готівкою і декляраціями та коло 35,000 дол. посмертних записів. Вибрана управа директорів складається з 9 осіб, згідно з статутом. Фундація домовилась із Трост банком, в якому будуть знаходитися фонди нашої фундації як готівка, так і шери, а також банк має уповноваження купувати шери лише в Мютчуал Фундаціях, які зазначено в умові, а не інші. Директори Українсько - Американської Фундації вибрали п'ять "Мютчуал" інвестиційних компаній, в яких будуть набувати шери для нашої Фундації. Вибрано ті Мютчуал Інвестмент Ко., які виказали впродовж останніх 20 літ зарібок не менш як 40,000 дол. на вкладені 10,000 дол. за час 10 років, крім дивіденди; бо на вкладені 10,000 дол. за час 10 років вони і виплатили коло 7.000 дол. дивіденди, і капітал з 10,000 дол. збільшився на 50,000 дол.

ЗНАЧЕННЯ НАШОЇ ФУНДАЦІЇ

Сьогодні мало хто може зрозуміти значення нашої Фундації, але найближчий час покаже, яку велику роботу зможе проробити така Фундація і яка користь буде з неї для наших культурних установ та для української спільноти. Вже в першій році наша Фундація буде спроможна видати грошову допомогу нашим культурним і науковим установам чи окремим особам нашого громадянства, які будуть потребувати цю поміч і які будуть підходити під ті категорії розподілу дивіденди, що зазначені в статуті і конституції нашої Фундації.

Навіть із тими невеликими засобами, що вже маємо в Фундації, наша Фундація спроможна існувати: розвиватися й давати що року все більшу і більшу грошову допомогу. Але від українського громадянства залежить піддержати та-

ку установу як наша Фундація, щоб вона була спроможна свій капітал збільшити до 500,000 дол. чи навіть ще більше і річно видавати на національні потреби десятки тисяч дол.

ФУНДАЦІЯ ІМЕНІ ПРИВАТНИХ ЛЮДЕЙ І ОРГАНІЗАЦІЇ

Українсько - Американська Фундація має фундаційні відділи, які складаються з капіталу приватних осіб, організацій, пропам'ятні, посмертні завіщання і загальні фонди.

1. Особа, яка внесе одноразово 1,000 дол. чи більше, має фундацію на своє ім'я чи на свою родину і дохід з цієї фундації йде на ті цілі, які жертводавець-фундатор зазначить.
2. Організація, яка внесе 1,000 дол. одноразово чи більше, має фундацію на ім'я організації чи особи, яку вони хочуть вшанувати. Дохід із цієї фундації йде виключно на означені цією організацією цілі.
3. Посмертні завіщання приймаються готівкою і нерухомим майном. Нерухоме майно фундація ліквідує і всі гроші йдуть до фонду його імені чи родини. (У випадку, коли сума майна чи гроша є менша, ніж 1,000 дол., то ці гроші йдуть до загального фонду). Жертводавець зазначає на які цілі і скільки гроша має бути розподілено.
4. Загальний фонд складається з дрібних пожертв, та з членських вкладок. Дохід з загального фонду розподіляють директори фундації згідно з потребами на цілі зазначені в статуті.

ФОНД СТАЛОГО ДОХОДУ

Це також щось нове. Однак, коли з того американці вже давно користають, у нас до цього часу цього не було. Ось напр. є одинока людина чи така, що відійшла від родини, але яка все життя працювала, щоб зберегти гріш на старості літ і не заглядати комусь у руки та бути незалежною. При житті вона гроші тримала в банку чи давала на позички приватним особам або на моргеджі і на тому заробляла від 3 відсотки до 8% на свій капітал. Маючи пенсію і маленький дохід із капіталу, ця людина вже могла жити. Але все була небезпека, що можна втратити гроші на моргеджах, а знову банк платить лише 3% на вложені гроші.

Наша Фундація має змогу допомогти таким людям у той спосіб, що людина вкладає свої гроші в нашу фундацію на певних умовах і одержує річно не менш як 10% на свої гроші, а то і більше. Гроші є в Трост банку і забезпечені від втрати. Але після смерті тої особи, яка дала ці гроші, вони поступають на власність Фундації на іменний фонд (помер-

лого) і згідно з його бажанням доходи з того фонду йдуть на ним призначені цілі. Ці гроші є забезпечені від інфляції чи втрати. Він дістає постійну суму гроша, незалежно від економічного положення в країні. А після своєї смерті член-вкладчик далі помагає українській спільноті в її потребах на різні культурні справи. Що року його ім'я згадують при розподілі дивіденд.

ВИТРАТИ ФУНДАЦІЇ

Наша Фундація має мінімум витрат річно тому, що згідно з правом про Фундації, директори не одержують платні за свою працю. Це почесна праця для спільноти. На ведення витрат канцелярії Управа Директорів дістає річно 1% з загальної суми фондів на свої витрати.

Крім цих маленьких відсотків Фундація платить банкові 1% за розподіл дивіденди раз у рік по вказівках Управи Директорів та за передержування шерів і готівки Фундації на ТРОСТ.

ЧЛЕНСТВО

Щоб належати до організації, людина мусить стати членом організації, платити призначену членську вкладку, приймати участь у збірках чи своїми датками час-до-часу допомогти різним організаційним цілям. З моментом, коли член перестає платити вкладку і перестає бути діяльним членом, він втрачає членські права і відходить від організації. А коли члени відходять, нема фінансової спроможності існування, тоді організація розпадається.

Цілком відмінне положення в Українсько-Американській Фундації. Її структура і фундамент існування цілком відмінні і до певної міри забезпечені. Фундація наша вже має свої мінімальні засоби для існування та виконання своїх мінімальних завдань. Вже маємо 17 членів, з яких вибрана Управа Директорів та уповноважені на міста, де є скупчення українського загалу. Директори вибрані на п'ять років (вибираються по двох членів кожного року). Члени фундації платять одноразово членську вкладку в сумі 100 дол. і стають досмертними членами Фундації, а ті, які неспроможні заплатити одноразово, платять по 10 дол. місячно. Не вплативши всієї суми член не може бути вибраний до Управи Директорів, а лише має право допалчого голосу. Кожна людина сьогодні спроможна заплатити 10 дол. місячно ратами впродовж 10 місяців, і стати досмертним членом Фундації.

Фундація з досмертним членством має більш твердий фундамент для існування, ніж з іншим членством, бо все бу-

де членство, яке буде вибирати Управу Директорів, що будуть берегти фундацію і розподіляти дивіденду на різні національні цілі, тому, що фонди є забезпечені.

УПОВНОВАЖЕНІ ФУНДАЦІЇ

Важну роль відіграють уповноважені нашої Фундації, які заступатимуть інтереси фундації в місцях їх осідку, де вони знають людей і знають їх потреби. До уповноважених Фундації будуть звертатися люди, які схочуть стати членами Фундації, або ті, які схочуть одержати поміч від Фундації, чи записати посмертне на Фундацію або стати Фундатором Фундації і мати фундацію на своє чи родинне ім'я. Будуть звертатися до них у різних справах ті, які зможуть особисто пояснити краще, ніж листовно вести переписку з Управою Фундації. Час-до-часу Уповноважений зможе дати реферат у тій чи іншій організації в справі Фундації — пояснити нашої спільноті ціль і завдання Фундації. Також час-до-часу інформувати Управу про хід праці та інформувати нашу пресу про розвиток нашої Фундації.

З часом, надіємося, наша Фундація буде мати свого уповноваженого в кожному місці, де є наша українська спільнота, бо ж Фундація буде нести поміч не тільки в Америці, а скрізь де лише будуть наші люди, і установи. Фундація буде спроможна прийти на поміч потребуючим, коли не прямо, то через споріднені організації, які існують на місцях, які знають потреби поодиноких організацій чи осіб. Тому бажаним є мати уповноважених як можна більше, щоб не було міста, де є українці, а не було уповноваженого Фундації.

СПОСІБ ВИДАЧІ ПОМОЧІ

Раз у рік банк повідомляє Управу Директорів, яка сума є дивіденди, що її директори мають право роздати. Управа директорів, зібравши аплікації від тих організацій чи осіб, які потребують помочі через своїх уповноважених чи просто одержаних Управою, розглядають ці аплікації і вирішують, кому і скільки видати помочі. Тоді список осіб і установ висилається до банку і банк сам розсилає чеком гроші на подані адреси Управою та дає Управі справоздання.

Управа Директорів дає справоздання до української преси: "Свободи" в Америці і "Нового Шляху" в Канаді про грошовий стан Фундації, приріст фондів, дивіденду та кому і скільки виплачено і на які цілі. При роздачі дивіденди за кожним разом подається ім'я фундатора, яка сума була роздана і на які цілі. Це тому, щоб точно виконати волю жертводавця, який завіщував гроші на певні потреби, напр. на

церкву, школу, музеї, наукові установи, на хворих, старих немічних людей, чи інші потреби, як студенти. Пласт, Золотий Хрест та інше. Волю жертводавця Фундація виконує точно як зазначено в завіщанні.

ЗАВІЩАННЯ

Багато людей за свого життя помагають різним організаціям чи установам, які потребують помочі, коли вони виконують національну роботу. Вони не можуть дати всього свого майна чи частини, бо не знають, що може з ними статися в житті. Але вони можуть залишити посмертне завіщання Фундації на гроші чи нерухоме майно з точно зазначеними розпорядженнями як виконати їх посмертну волю: чи вони на ту чи іншу справу хочуть дати одноразово, чи впродовж кількох літ, чи створити в Українсько - Американській Фундації її фонд, з якого дивіденда має йти на точно означені цілі.

Ми одержали завіщання одної особи з дуже практичним розподілом його грошей на різні національні цілі. Відомо, що наприклад, людина дає 1,000 дол. чи записує майно, яке йде в його родинну фундацію чи іменну. Із цих грошей щороку приходить дивіденда, спочатку мала, а за 10 чи 20 літ це дуже поважна сума гроша. І ось згадана особа цю дивіденду зазначила роздати процентово на різні цілі:

На культурні установи	50%
На музеї	25%
На Пласт	5%
На церкву	15%
На інвалідів	5%
	100%

Жертводавець може зазначити, як він собі бажає розподілити щорічний дохід із свого капіталу. Пройдуть роки, фонд виросте великий і його капітал збільшиться в 10 чи 20 разів, отже і дохід з фонду буде поважний, але він завжди буде розданий процентово на ті цілі, що їх жертводавець зазначив.

Завіщання виготовляється на ім'я Українсько - Американської Фундації, повідомляється Управу Фундації, і завіщання пересилається Фундації на переховання. Всі інформації і переписка в справі Фундації є довірочна і зберігається в банковому сейфі. Справу завіщання можна обговорити з Уповноваженим Фундації в даній місцевості або написати прямо до Управи Фундації.

UKRAINIAN - AMERICAN FOUNDATION

122 E. Maple St. — Ontario, Cal.

У П Р А В А

УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЇ ФУНДАЦІЇ

Каленик Лисюк — голова
Ген. Кость Смовський — заступник голови
Степан Крутий — скарбник
Остап Шенкірик — секретар
Проф. Лев Бачинський — прес. референт
Маркіян Чернокошинський — член Ради
Катерина Лисюк — член Ради
Інж. Володимир Мартинець — член Ради
Константин Пакулець — член Ради

УПОВНОВАЖЕНІ

Ген. Кость Смовський	600 S.E. 8th St. Minneapolis, Minn. USA
Інж. Володимир Мартинець	407 Atlantic Ave., Winnipeg 4, Man. Can.
Проф. Лев Бачинський	3425 Broadview Rd., Cleveland 9, Ohio.
Константин Пакулець	5632 S.W. 5th Terrace, Miami 44, Fla.
Сот. Іван Косець	Rue Sneessens 28. Etterbeck, Brussel, Belgia
Маркіян Чернокошинський	28 Thomas St., Buffalo, N. Y.
Проф. Іван Цапко	341 E. 119th St., New York 35, N. Y.
Семен Василенко	1437 E. Polk St., Phoenix, Arizona
Гордій Босий	27 Melbourne Rd., Willamstown Vic., Australia.

П О С Т А Н О В А

1. Аплікації в члени Українсько-Американської Фундації можна набути в Уповноважених чи дістати просто від Управи Фундації. Членська вкладка досмертного члена одноразова 100 дол. У випадку неспроможности по 10 дол. місячними ратами впродовж 10 місяців. Член, який не сплатив членської вкладки, не може бути вибраним до Управи Директорів, але користується правом дорадчого голосу.

2. Всі ті культурні установи чи окремі особи, які потребують помочі і які підходять згідно з статутом під розподіл помочі, мають звернутися за аплікаціями до Уповноважених Фундації чи до Управи Фундації не пізніше як до 30-го грудня кожного року. Поміч видається в місяці лютому раз у рік.

З М І С Т :

	Стор.
1. Передмова — Л. Бачинський	3
2. Каленик Лисюк	5
3. Катерина Лисюк	7
4. Степан Крутий	8
5. Константин і Степанія Пакулець	9
6. Ген. К. Смовський	10
7. Инж. В. Мартинець	11
8. Іван Косець	12
9. Инж. А. Масловський	13
10. Маріян Чернокосинський	14
11. Инж. Остап Шенкірик	15
12. Юрій Тамарський	16
13. Проф. Л. Бачинський	17
14. Гордій Босий	18
15. Семен Василенко	19
16. Проф. І. Цапко	20
17. Каленик Лисюк: Вступ	21
18. Початки інвестиційних фондаций	26
19. Загальні благодійні фундації	30
20. Українсько-Американська Фундація	32
21. Чи інфляція загрожує Українсько-Американській Фундації?	35
22. Початки Українсько-Американської Фундації й плани на будуче	40
23. До українського громадянства	40
24. Управа Українсько-Амер. Фундації	47
25. Постанова	47

Канадсько-Український Ліберальний Центр

Канадський Ліберальний Конгрес

Торонто, Канада

УВАГА УКРАЇНЦІ !

Найкращим забезпеченням проти інфляції є вклади гроша в парцелі-льоти під будівлі чи набувати дома, а ті люди, які не мають часу чи не знають як це робити, чи брак їм часу, повинні набувати шери в Мютчуал Фундайшен (Інвестаційних фундаціях), які дають добрі зиски. Дивіденда що три місяці і вони є найкраще забезпечені проти інфляції. Можна вкладати від найменшої суми в 100 доларів і до великих сум. Можна купувати також на сплати.

Mutchual Funds впродовж пів століття доказали своїми зисками, що це найкращий спосіб збільшення своїх грошей і забезпечення проти інфляції.

Звертайтеся до фахівця і пишіть по-українськи чи по-англійськи до:

VERNER GRAY
LESTER, RYONS CO.
230 W. Foothill Blvd.
Cleremont, Cal., U. S. A.